

Orsovai Hírlap

TÁRSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Laptulajdonos: Kopeczek Ferenc.
Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl Józsefné könyvnyomdája.
Megjelenik minden esütörtökön.

Felelős szerkesztő:
MIHALIK SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ | Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyiltér soronkint 30 fillér.

Húsdrágaság.

Orsova lakosságának legszélesebb rétegét manapság a húsárak eddig nem tapasztalt magasságra való rohamos emelkedésének sajnosan actualis kérdése foglalkoztatja. A tájékozatlan közönség legnagyobb része ez elemi csapás okát mézáróságunk kapzsiságában, nyereszkedési vágyában véli feltalálni. Pedig hát nem egészen így áll a dolog. A húsdrágaság általános; egész országunkra, sőt Ausztriára és Németországra is kiterjed. Természetes tehát, hogy ugyanazon okok hatása alól, a melyek ezen általános húsdrágulást okozzák, Orsova sem képezhet kivételt. Ezen általános húsdrágulás tulajdonképeni okát ez ideig egész biztosan megállapítani nem sikerült. A fennforgó hypothésisek közül a legfigyelemreméltóbb: szarvasmarha állományunk állítólagos apadás, mely kérdéshez szakembereink a szaklapokban többször hozzászóltak, pro és contra tárgyalták, míg újabb az illetékes ministerium is felismerve e kérdés fontosságát, elrendelte a haszonállatállomány legszigorubb, legpontosabb összeírásának fogantatását. — Ez összeírás eredménye fogja annak idején megmutatni, hogy tényleg apadt-e a szarvasmarhaállományunk, vagy nem. Azonban már most is egész biztosan megállapított, hogy ha még nem is volna apadás, de nem is emelkedett a létszám

15 év óta annyit, mint a mennyi a népesség 15 évi szaporodásához arányitva kívánatos lenne. Azaz jelenleg a dolog úgy áll, hogy a kereslet nagyobb, mint a termelés, mely körülmény már magában véve is megmagyarázza a húsárak emelkedését és elég okot képez arra, hogy a netalán bekövetkező tényleges apadás ellen teendő intézkedések kérdésével illetékes helyen már most foglalkozzanak. Hogy a termelés nem áll arányban a kereslettel, annak egyik oka az is, hogy a növendékmárhák és borjúk sokkal nagyobb számban kerülnek vásárookra és különösen mézáróságokhoz, mintsem a tenyésztés érdeke megengedné; ez pedig az általános elszegényedésre, a pénzüszükségre vezethető vissza. Mert hiszen a gazda a legtöbbször nem nyereségvágyból viszi a mézáróshoz a borjút, hanem kényszerűségből; mert nem tudja felnevelni, mert nincs neki miből felnevelni, ellenben szüksége van a pénzre, rá van szorítva.

A mi már most magát, a bennünket legközvetlenebbül érintő orsovai húsdrágulás kérdését illeti: annak a többek közt egyik okát a beszerzési források távolságában is kell keresnünk.

Mézáróságainknak ugyanis gyakran a harmadik járásban levő állatvásárokról kell a szükséges marhát beszerezniük, a melynek költségeit a hús árában természetesen nekünk kell megfizetniük. Itt önkéntelenül az a kérdés merül fel,

hogy tulajdonképen miért is nincs állatvásár Orsován? A község vásártartási joga már Mária Terézia ideje óta megvan; tehát nem kellene egyéb, mint egy alkalmas helyet kijelölni s azt a törvény által előírt módon bekeríteni. A vásárra alkalmas volna — legalább egyelőre — a piac és az u. n. Zavoj közötti tórség. A bekerítés és „cédulaház” költségeit dúsán fedezné a község részére befolyó jövedelem; állatorvos van helyben, szóval a viszonyok minden tekintetben állatvásár tartása, vagy legalább is annak megkísértése mellett szólnak. Természetesen egyelőre nem szabad a leendő állatvásár forgalmát illetőleg vérmes reményeket táplálni, mert ha a felhajtás előtte esekély is lenne, később majd, ha megfelelő közhírré tétel által átmegy a köztudatba, hogy állatvásárok Orsován is tartatnak, bizonyára lesz elegendő felhajtás. Hiszen nemcsak a közeli Jeselnica, Ógradéna, Eibenthal, hanem a már sokkal távolabb fekvő Szvinica községbeliek is hangoztatták, hogy mennyivel szívesebben hajtanák állataikat értékesítés végett az orsovai vásárra, ha volna vásártartás, mint Bozovicsra vagy Fehértemplomba. — Vagy talán nem jobb volna, ha a helyett, hogy a mi vevőink mennek Mehádiára, Domasniára, Bozovicsra marháért, inkább azok jönnének az orsovai vásárra? — Ez esetben mézáróságaink ugyanazon marhát, melyet most beszereznek más vásáron, sokkal

TÁRCA.

Kossuth Lajos nejének menekülése Szerbián át 1849-ben.

A Videlo nyomán írta: Franz Ede.

A „Videlo” című belgrádi szerb lap 1893. évi egyik számában érdekes leírását adta Kossuth Lajos neje s leánykájának menekülésének Szerbián át 1849-ben, melyet egy Garásanin Milutin nevű úr saját jegyzetei s boldogult atyjának Garásanin Iliá belügyministernek szóbeli közlései alapján a fent említett lap számára megírt.

E közlemény szerint az 1849. évi december hó első napjainak egyikén este a minister egyedülült szobájában irogatva. Künn hózivatar dühöngött. Ekkor inasa Cerutti, az akkori sardiniai konzulátusnak titkárját jelentette be nála, mely konzulátusnak kötelességévé volt tőve azon olasz alattvalóknak gondját viselni, kik az 1848—1849-iki szabadságharcban résztvettek. Amde azon időben a magyar menekülteket is nagy buzgalommal védőzárnyai alá vette, a kiknek érdekében sokszor a szerbiai belügyminister közbenjárását is megkereste, mely megkeresésnek ez rendesen helyt is adott. A szabadságharc leverelésének gyászos napjaiban ez majdnem naponta előfordult.

Cerutti izgatottan lépett a minister szobájába, ezt mondván: „Tudja minister úr, ki tartózkodik jelenleg Belgrádban?” — „Nos kicsoda?” — „Kossuth Lajos neje.” — „Lehetetlen,” mondá a minister meglepetve ezen váratlan hírtől s tudni akarta, hogy hol tartózkodik.

A Kalimegdanon, mondá a titkár. (A Kalimegdan Belgrád városának a Szávára nyíló és a várral egyenlő magasságban s tőszomszédságában fekvő parkja, mely gyönyörű kilátást nyújt a szemközti fekvő Zimonyra s a Szerémségnek áldott rónáira). Kossuthné küldötte a titkárt a ministerhez, hogy megkérdezze, vajjon biztosan számíthat-e oltalmára, hogy bántatlanul juthasson Szerbián át Törökországba férjéhez. O, mint mondá, a Kalimegdanon tartózkodik s ott várja válaszát. Azon esetben, ha nem tehetné vagy nem volna hajlandó a kért oltalmat számára biztosítani, eltökélt szándéka a várba menekülni s az ottani pasának az oltalmát kikérni.

Ennek nem szabad megtörténnie — mondá a minister. A várba semmi szín alatt ne menjen. Gondoskodni fog arról, hogy Szerbiában fogadtatást, oltalmat s a török határig biztos kíséretet nyerjen. Amde minden körülmények között elkerülhetetlenül szükséges, hogy mind addig, míg Kossuthné a török határt el nem éri, az egész dolog titokban maradjon. Senkinek erről tudnia nem szabad.

„Az orosz s osztrák konzulátus ré-

széről sem kell tartanunk semmiféle nehézségtől?” kérdé a titkár.

„Bizonytal, ha idő előtt kitudódnék, mondá a minister; azért minden áron azon kellennünk, hogy ezen ügy titokban tartassék. Ha Kossuthné egyszer a szerb határon túl van, a szemrehányások úgy sem fognak hiányozni, sőt valószínű, hogy ez ellen óvást fognak emelni, amivel aztán be is érik majd. Most azonban mindenképp előt szállítás kell keresnünk a menekülők számára, mert ilyen zord időben a Kalimegdanon könnyen tönkre mehetnének. Azonnal oda kell sietnünk.”

Megerkezve a Kalimegdánra, a sötétben a város és a vár között egy kis csoportot vettek észre a Száva irányában. Midőn közelebb értek, egy nőt láttak egy fiatal leánnyal, téli köpenyegbe burkolva, két őket kísérő férfiú társaságában, a mint esernyőik segélyével védekezni iparkodtak a hózivatar ellen. Minekutána Cerutti a hölgyeknek bemutatva a ministert, ez felkérte a titkárt, hogy azonnal távozzék. A titkárt ugyanis Belgrádon éles szemmel kísérték, miután a magyar szabadságharcosokkal való összeköttetése s sűrű érintkezése miatt felette gyanús volt. Ha őt ezen zivataros időben, éjnek idején az utcán meglátják, hogy a csoportot a minister társaságában kíséri: e tény minden bizonytal nagyon is feltűnt volna.

Kossuthné most haladék nélkül egész utitársaságával Vučkovics Jován

kevesebb költséggel szerezhetnék be helyben, mi által a húst is olcsóbban adhatnák. Feltétlen meggyőződésem tehát az, hogy ha nem is mindjárt, de nem hosszú idő múlva Orsován legalább is olyan forgalmu állatvásárokat lehetne tartani, mint a milyen ma pl. a mehádiai; csupán egy kis jó akarat, buzgalom, esekély áldozat és kitartás kellene a község részéről. Kívánatos volna tehát, ha az itt felvetett eszmét a község képviselő testülete mielőbb érdemleges megbeszélés és tanácskozás tárgyává tenné.

Orelli Zoltán.

Erdőirtás.

Orsova község képviselő testületének legutóbb tartott közgyűlésén szóba került egy második erdőőri állás rendszerezése.

Hogy a község erdővagyonában milyen mérvet öltött az erdőirtás, azt hűen leírni lehetetlen, de ha megpróbálkozunk is e helyütt a valóság hű ecsetelésével, szavunkat sokan túlzottnak vagy elfogultnak ítélnék, mert mindazok, akik a tényleges állapotokat nem ismerik, nem fogják ellenni, hogy ily pusztulásnak gátat senki eddig nem vetett.

Már pedig bárki, aki a község ügyei iránt érdeklődik, egy rövid sétát téve községünk erdős határába, tenzemeivel meggyőződhetik, hogy a 8—10 méter magasra megnőtt fák helyén, már csak a levágott fák gyöke és a vágási hulladék emlékeztet arra, hogy itt ezelőtt szép növénynek indult sűrű erdő állott. Egész hegyoldalak meg vannak fosztva díszüktől és a terebélyes fák helyét apró bozót növi be.

Köztudomású, hogy Orsova községnek egy bizonyos külvárosa tisztán a község fájával tüzel, de tudnunk kell azt is, hogy sokan vannak, akik nem csak saját faszükségletük beszerezése végett mennek ki erdeinkbe és vágják ki az élő fát, hanem az erdőirtást egész keresetszerűleg üzik, kocsiszámra hozván be a fát eladásra.

Mi több! Nem csak orsovai lakosok dézmálják erdeinket, hanem az u. n. dalbökkai határrészt a jeseleicai, a

akkori kerületi főnök házába vezette a miniszter, kinek meghagyta, hogy a hölgyeknek s kísérőiknek kényelméről gondoskodják. Egy előkelő angol neje, mondá, ki Törökországba utazik. Meghagyta továbbá, hogy ezen idegeneknek e házban való tartózkodását titokban tartsák, a miért Vuicskovicsot felelőssé tette. Hazatérve, még egyéb szükséges intézkedéseket is tett.

Senkinek sem szólt ezen dologról, még Sándor fejedelemnek sem. Egyenesen az angol konzulátusnak tartott, Fontblanc konzul jó barátjához, ki a magyar emigránsok iránt táplált nagy rokonszenvét el nem titkolta s érdekekben akár hányszor nagy szolgálatot tett. E mellett Fontblanc tetőtől talpig becsületes ember volt, kivél, szavát adván, hogy a titkot meg fogja őrizni, nyíltan közölte az ügyet s egyszersmind felkérte, hogy Kossuthné számára idegen névre szóló angol útlevelet állítson ki, melynek segítségével azután elkísérte Szerbián keresztül egészen a török határig.

Szükséges volt ez már azért is, hogy a költött névre kiállított s a szerb látmozással ellátott útlevel segítségével Kossuthné Szerbián át való utazásának minden nyoma elenyésztesse.

Fontblanc kiállította az útlevelet Blonfield Mari s leánya nevére Manchesterből. Most már a menekülőknél tovautazására nézve kellett előre gondoskodni.

Azon időben Belgrádban még a

Gyalu-mosilor orsovai olda'át pedig a zsupánéki cigányok tették közpréda tárgyává.

Ha évekkal ezelőtt a község erélyesebb fellépéssel módját ejtette volna az irtás megakadályozásának, egy rövid évtized múlva már szép vagyont tekintene le béreinkről kis városunkra és észszerű gazdálkodás mellett sok mindenre telne az értékesítendő fa árából.

No, de fátyolt a mültra, beszéljünk a jövőről.

A község most egy második erdőőri állást kíván szervezni. Ha ezt megteszi, ne azért tegye, hogy X vagy Y-t semmiért havi 20—25 korona keresményhez juttassa, hanem viselje gondját a község annak, hogy az erdőkerülők kötelességüket teljesítsék is és megszűnjenek az eddigi vandál állapotok.

A község eddigi erdőőrinek havi 20 korona bére volt. Azért a szolgálatért, amit az eddigelé teljesített, ez az összeg is sok volt. Ily esekély bér ellenében ezentúl sem követelhetjük, hogy az erdőőr egész idejét az erdőfelügyeletnek szentelje, de követeljük meg azt, hogy az illető a bérével arányban álló szolgálatot tényleg teljesítse. Szabják meg, hogy az erdőőr egy hónapban, hány napon át köteles szolgálatot tenni és ennek pontos betartását vessék ellenőrzés alá.

De még ez sem lesz elegendő. Igen célszerű volna, ha időközönként, esetleg minden két hétben, az összes községi rendőröket egy-egy hajnali razzírára kiarendelnék az erdőbe és befognák a fatolvajokat. Azt hisszük, hogy a helybeli csendőrszám - parancsnokság is szívesen nyújtana ily razzírához segédkeztet néhány csendőr kirendelésével.

Még mindig nem vagyunk a végén! Eddig az vala az itt-ott elfogott fatolvaj szörnyű büntetése, hogy favágó baltáját elkobozták, és iszonyatos fenyegetések kíséretében, néhány könyörgő szóra, nyomban — visszaadták. No hát ez semmi! Tessék a fatolvaját a község házában előállítani és pénzbírságra ítélni, s a bírságot csak ott fogságbüntetésre átváltoztatni, ahol a fizetés képtelenség valóban beigazolt. Sok, nagyon sok

városnak használatára is igen esekély volt a hintóknak száma; beljebb az országban kizárólag közönséges szekér használatott. Ezzel szemben arra kérte fel a miniszter Anastasievics Misa barátját, hogy kölcsönözne ide zárt hintóját néhány napra, miután bizonyos hivatalos ügyben szüksége volna rá. A hintó készségesen rendelkezésére bocsátott.

Rá következő napon Kossuthné, hogy kipihenje magát, Belgrádon maradt, de már másnap reggel az említett hintón útnak indult Kovácsévics Toma, a belügyminiszterium egyik hivatalnoká kíséretében Alexinac felé s onnét Nis városába.

Hogy Kossuthné menekülése Szerbián át a lehetőségig biztosítva legyen, a belügyminiszter még egy rendeletet bocsátott ki az alantás rendőrségi közegekhez, mely rendelet tartalmazta a következőt: „Elnökség útján kibocsátott nyílt rendelet minden kerületi s járásbeli főnökökhöz s azoknak segédeikhez Belgrádban, Vrskakulán s Radujevácon.

Blonfield asszonyság Manchesterből leányával s egyik rokonával, Casemont úr kíséretében társaságban hazánkban keresztül Viddin s onnét Konstantinápolyba utazik. Fontblanc úr, az itteni angol konzul megkeresett engem, hogy nevezett Blonfield Mari asszonyságnak országunk határáig való útjában, különösen a téli időre s a fáradalmas utakra való tekintettel, minden lehető megkönnyebbitést nyújtsak.

Azon hő kívánságból, hogy a konzul

fatolvaj fog akadni olyan, kinek Orsován háza, udvarán malaca van. Itzositatom az illető intező urakat, hogy ha valakinek dobra kerül a malaca 5 kor. bírság miatt, soha életében többé meg nem tiszteli látogatásával a községi erdőket!

Az Orsovai Magyar Közművelődési Egyesület múlt évi működéséről.

Az Orsovai Magyar Közművelődési Egyesület április 7-dikén tartá közgyűlését, melyen az elnökség beszámolt az egyesület múlt évi (1903. febr. 1-től—1904. ápr. 1-ig terjedő) működéséről. Hogy városunk minden polgárának alkalma legyen erről tudomást szerezni, Mihalik Sándor alelnök jelentését egész terjedelmében közöljük:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Alapszabályaink előírta kötelességünkhöz híven összehívtuk a t. Közgyűlést, hogy beszámoljunk múlt évi sáfarkodásunkról, s kérjük Önöket, hogy beszámolóinkat jóakarattal tudomásul venni szíveskedjenek.

Múlt évi működésünknek rugója, — miként az ezelőtti éveké, — nem volt más, mint azon eszme, melyet minden hazafias magyar polgár a szívében imágyanánt hord: **Az egységes magyar nemzeti állam eszméje**, mely államban minden polgár majd . . . egyet érve egyet is akar, hogy az új ezredvet is megérve, szebben, dicsőbben éljen a magyar!

Igen tisztelt közgyűlés! Oly vidéken élünk, melyen nap-nap után szomorú szívvel látjuk, hogy ez ideál, e cél mily végtelen távol van a megvalósítástól. Egy halovány kis csillag ez, mely még csak a kiemelkedőbb esúcsokra, a bércek legmagasabb ormaira veti sugarát, lent a völgyekben félhomály, a zugokban még teljes sötétség uralkodik. Vajh, mikor fog eljönni az az idő, a midőn a kis csillag ragyogását elhomályosító párak végkép eltűnnek, mikor annak napfényű sugarai elhatolnak a völgyekbe, a legelrejtettebb zugokba, s nemcsak világítanak majd, hanem melegítenek és életerőt is adnak?!

Vajh, hol van az az idő, midőn e hazában a Tátrától az Aldunáig, a Lajtától a Hargitáig a lakosok szívét **egy érzelme** lengi át: **a magyar hon-szeretetet szent érzelme!** Hol van az az idő, midőn e honnak lakóit **egy műveltség** hatja át: **a magyar műveltség**; hol van az az idő, midőn e hazá-

úrnak kérelmét minden tekintetben teljesítem, meghagytam Kovácsévics Tomának, a belügyminiszterium egyik hivatalnokának, ki ezen rendeletet önöknek elő fogja mutatni, hogy az utasokat országunk határáig elkísérje s az egész úton szükségleteikről gondoskodják.

Hogy ezen kívánságom mindenben teljesíthető legyen, szükséges még ezen kívül, hogy az illető rendőri hivatalok is ez iránt közreműködjenek. E célból az összes rendőri közegeknek, kiknek Kovácsévics úr ezen rendeletemet elő fogja mutatni, a legszigorúbban meghagyatik, hogy ezen hölgy s útítársasága a legjobb fogadtatásban részesíttessék s számukra jó kíséret biztosíttassék, mi mellett megjegyzem még, hogy ezen kívánságom teljesítésére nagyobb súlyt fektetek, mint a magam személyének tett szolgálatokra.

Ez okból elvárom, hogy ezen utasításomnak a maga teljességében eleget tenni mindenki kötelességének fogja tartani s Kovácsévics úrral azon fog lenni, hogy az utasok útközben minden szükségessé, nevezetesen tiszta éjjeli szállással, étellel s kocsival elfognak láttatni s miután az asszonyság mindent a maga pénzével fizetni kész, szemmel tartandó, hogy népünk, mint ezt tenni szokta, túl nagy árakat ne követeljen.

Éjjeli szállást semmi esetre sem szabad kocsmákban bérelni, ahol rendszeren minden kényelem hiányzik, hanem oly magánházakat kell e célra kiszemelni,

nak minden polgára **egy nyelven** zengi el a régi dicsőséget s egy nyelven esdekel az ég felé: „Isten áldd meg a magyart!”

Igen, hol van az az idő! Uram, eljön az idő, meg fog virradni, ragyogni fog hazánk szent csillaga, ha a fent említett célt soha, egy pillanatra se tévesztve szemünk előtt, dolgozunk. Dolgozunk vasakarattal, soha nem pihenő idegekkel. El fog jönni az az idő, ha kilépünk a hétköznapi szürkeségből, s különösen ha önhiúságunkat levetkőztetve minden társadalmi lépésünket, minden tevékenységünket ama nagy célnak rendeljük alá, s ha igyekezünk itt, e polyglott vidéken mindenekelőtt **egy egységes magyar társadalmat létesíteni.**

Nem napokra, évekre, hanem hosszú évszázadokra kiterjedő munkáról van itt szó, egy oly hatalmas épületnek felállításáról, a melynek mi most csak alapfalain munkálkodunk. De a munka kezdete ne retentsen vissza senkit, siessen hozzájárulni mindenki egy-egy tégladarabbal, — nem, csupán egy-egy homokszemmel. Egyesületünk is csak homokszemekkel járult az épülethez, ne kicsinyeljük ezt; az egyiptomi óriási gúlákat is évenként csak milliméternyi por tetemgeti és végre eltemeti.

Lássuk e homokszemeket!

1.) **Színügy** Mint az azelőtti években, úgy a lefolyt évben is egy kiválóbb színtársulat biztosítása volt az egyesület főtörekvése. Az 1903. év március havában Deák Péter színtársulata jelent meg városkánkban s itt 12 előadást rendezett. Jól szervezett társulat volt ez, tisztességes zenekarral, s a közönség elismerését és pártfogását kiérdemelte.

[Folyt. következik].

HIREK.

Jókai Mór.

1825. febr. 19. — 1904. máj. 5.

A csillagok legragyogóbbika, mely világosságot és melegséget árasztott a nádfedelű kunyhóban és a magas tornyú kőpalotában egyaránt, nincs többé! Le-

melyek tisztaságukról s kényelmes berendezésükről ismeretesek.

Elvárom, hogy ezen utasításaimat szemmel fogják tartani s mindent kívánságom értelmében teljesíteni. A mit elrendelni itt elmulasztottam, azt Kovácsosics úr szóval fogja önökkel közölni, a mihez tartásuk magukat. Belgrádon 1849. dec. 4. A belügyminister Garasanin J. alezredes.

A szerb miniszternek minden gondoskodása dacára Kossuthné bizonyára aligha tette meg ezen útját minden nehézség nélkül. Kemény télnek idején történt az utazás a török területen, s tekintettel ennek elhanyagolt, lakatlan természetére, minden bizomnyal sok fáradtsággal volt egybekötve. Kossuthné végtére mégis sértetlenül érte el utazásának célját s férjével való visszontlátása mindenesetre felért a hosszú útnak minden fáradalmaival.

Kossuth nem is mulasztotta el Garasaninhoz címzett levelében, — mely Sumlából van kelteve 1850. év január hó 18-áról, s mely eredetiben német nyelven volt írva, — hála érzelmeinek kifejezést adni s a nagylelkű férfiúnak e részben a legmelegebb köszönetet mondani. Tekintettel a sajtótörvényre, a levél nem volt szó szerint közölhető s csupán csak tartalmát ismerjük.

Mindjárt a levél kezdetén Kossuth panaszkodik a sors nehéz csapásairól, melyek hazáját érték, s melynek következtében ő csak a halál és számkivetés közt választhatott. Ő az utóbbit választotta, mivel bírva Istenben, a szabadságnak végleges diadalma felett kétségbe nem eshetett. Amde földönfutó hazátlan lenni, ez oly keserű, fájdalmas érzelem,

hullott a nagy semmisségbe, visszahagyva maga után egy ragyogó fénysávot, mely még sokáig fogja szemünket kápráztatni, itt hagyva a világosságot, a melegséget, mely sziveinkből kihalni sohasem fog, mert ezt szent örökségül hagyjuk apáról fiúra, anyáról leányra az idők végtelenségéig, a míg magyar lesz e földön.

Nagy idők nagy embereinek utolsója volt ő, kik korszakot alkottak, s e korszak vele lezáródott.

Az ég kegyeltje volt! Amiről ifjú korában ábrándozott, megvalósult! Megérte, hogy a mag, melyet a márciusi ifjakkal együtt elültetett, kikelt, fejlődött, s terebélyes fává növekedett, melynek nemcsak árnyékát, hanem gyümölcsét is élvezte.

Halálának híre gyászba borította az egész magyar nemzetet, de gyászol az egész művelt világ, az írók és költők egész tábora, kik között ő magának első, „királyi“ helyet vívott ki.

Orsovára a gyászvár máj. 6-án, pénteken délelőtti táviró útján érkezett; másnap a lapokból egész valóságában tudomást szerzett közönségünk a nagy vesztéséről s a magyar kaszinó nem késelt részvételének kifejezést adni, az özevgyezhez a következő táviratot intézvén:

„Jókai Mór né Budapest. Méltóságos Asszonyunk! Férje, nemzetünk felejtethetetlen költőjének halála alkalmából fájdalommal igaz részvétével osztozik az orsovi kaszinó.”

Középületeink egy nehányára, nevezetesen a főszolgabíróság-, a magyar kaszinó- és az állami iskola épületére kitértek a gyászlobogót s a temetés napjáig kint hagyták.

Teste immár visszaadatott a földnek, melyből alkottatott, lelke és lelkének, végtelen szeretete a magyar föld és nép iránt pedig itt maradt közöttünk, beoltva egy nemzet millióinak szívében most és mindörökké! —

hogy az embernek lelke alig bírja. Azonban reá nézve az örömpohara még nem telt meg esordúltig.

„Hazámnak balsorsa oldalam mellől elragadta hőn szeretett nőmet, kit a jó Isten annyi nyomorúság közepette menyországként adományozott e földön. Nemes-szívű, szerencsétlen nőm, békóba vert hazámban egyedül volt kénytelen visszamaradni nélkülem, határt nem ismerő lemondással kész gyámoltalan gyermekeinket megmenteni, mi sajnálatunkra nem sikerült. Hítségő módon három szegény fiam, kik közül a legidősbik még a nyolcadik élet sem érte el, fogságba esett s távol van nemesszívű anyjuktól, ki üldöztetve, négy hónapon keresztül oly vértanúságot szenvedett, minőben aszszony talán sohasem részesült még s a veszedelem, a melyben őt tudtam, még inkább elkésérette számkivetésemnek örömpoharát!”

Kossuth azután megemlékszik azon boldog pillanatról, midőn öt hónapi elválás után szeretett hős lelkű nejét ismét keblére zárhatta.

„S kinek köszönhetem ezen boldogságot? — Önnek miniszter úr s nagylelkű s nemesszívű nemzetének. Kedves nőmet ugyanazon nagylelkűséggel segítette, a mint azt két menekülő magyar csapattal: a lengyel és olasz légióval tette, s az bennem nemzetének nagylelkűsége iránt oly bizodalmat keltett, hogy szeretett nőmnek tudtul adtam, miszerint azon pereben, a melyben szerb területre teszi lábát, megmentettnék tarthatja magát.

Valóban! A magyar kormányzónak szerencsétlen neje, ki saját hazájában négy hónapon át beteg s fáradt fejét egy percig sem volt képes nyugalomra

A lap kiadóhivatala Handl Józsefné nyomdájában van, miért is mind az előfizetési pénzek, mind a lap megrendelésére s expedálására vonatkozó jelentkezések és felszólamlások, valamint a hirdetések oda intézendők.

Előfizetési ár:

egy teljes évre 8 K.

fél évre 4 K.

negyed évre 2 K.

Folyó év május 1-től

december 31-ig (8 hóra) 5.40 K.

Kérjük a t. közönséget, hogy lapunkat erkölcsileg és anyagilag támogatni szíveskedjék.

Személyi hírek. Bátor megye y

Imre kir. járásbíró f. hó 8-án városunkba visszaérkezett, s hivatalát újból átvette. — Dr. Lengyel Zsolt miniszteri fogalmazó, mint a földmivelésügyi miniszter kiküldötte, f. hó 5-én az itteni m. kir. belépő állomás, — 6-án pedig a járási m. kir. állatorvos ügykezelésének megvizsgálása végett Orsován tartózkodott. — Stelczel Frigyes főfelügyelő, üzletvezető helyettes, a m. áll. vasutak szegedi üzletvezetőségének ez idő szerinti vezetője f. hó 8-án több tisztviselő kíséretében Orsovára érkezett. Porta-Orientalistól kezdve hajtányon tette meg az utat. Itt tartózkodása a lezajlott strájkjal van összefüggésben. — Dr. Lengyel Vilmos államszámvevőszéki osztálytanácsos és dr. Belsőy Arzén államszámvevőszéki számellenőr f. hó 10-én vidékünk megtekintése céljából városunkban időzött.

Honvédség köréből. Popovics

Endre m. kir. százados három havi szabadságra Hajdu Bószörménybe készül. Nyugdíjba vonulásáról szóló hír korai. — Izsepy Aladár tiszthelyettes hasonló minőségben Lugosról Orsovára helyeztetett.

Miniszteri biztos. A vallás- és

közoktatásügyi miniszter Putnok Miklós lugosi állami főgimnáziumi igazgatót a brassói gör. kel. román felső kereskedelmi iskolánál a f. év folyamán tartandó érettségi vizsgálat vezetésével megbizta.

hajtani, Szerbiában nemcsak menedéket talált, hanem olyan fogadtatásban s segélyezésben részesült, mely előtt mindenkinék meghajolnia kell.

Őn, miniszter úr s nemzete velem a legnagyobb jót tették, melyben engem, mint embert, részesíteni lehet. Nagylelkűsége által nagy tiszteletre érdemesítette balsorsomat, hazámat saját személyemet. Mennyire felmagasztalva áll Ön azokkal szemben, kik nőket üldözni s kis gyermekeket kíznani képesek!

Fogadja azért egy mélyen meghatott szívnek a legbensőbb köszönetét. Biztosítom Önt, miniszter úr, hogy a hálnak legszentebb köteléke fog engem Önhez s vendégszerető országához fűzni.

Az isteni gondviselés sokszor esodálatos módon szokott nyilatkozni. A mi engem illet, úgy erősen hiszem, hogy nőmnek az Ön közreműködése által történt megmentése, isteni előjele az Ön és az én nemzetem testvéries egységének, melyet szerencsétlen tévedések a multban annyira megzavartak. Ezen testvérieséget megkívánja ép úgy népeink szabadságának, valamint haladásának is az érdeke, s ápolását én, úgy is mint államférfiú egy egészséges politika értelmében, úgy is mint ember leghőbb hálnám érzetében, a mennyire tőlem telik, életem legszentebb feladatának tartom.

Kossuth áldáskívánatokkal zárja be levelét Garasaninra s az ország fejedelmére (Karagyorgyevics Sándorra) „kinek fenkölt emberszeretete Önben népe javára oly tiszteletreméltó ministert nevezett ki.” Saját köszönetének kifejezéséhez nejének köszönetét is hozzácsatolja.

Esküdtbíróóság. F. é. jún. 3-tól 10-ig terjedő ciklusra a karánsebesi kir. törvényszékhez esküdtszolgálat teljesítése végett városunkból a következők hivattak be: Kakas Ödön erdész, Keresztessy Pál háztulajdonos (Mehalt), Mihalik Sándor állami polgári iskola igazgató, Oláh Kálmán férfiszábo, dr. Székely Mihály ügyvéd, Segercián Vazul vagyonszociális főerdész, Stenta Gyula m. kir. főerdész.

A Magyar Dalkör a tagok élénk részvételével Kopeczek Ferenc elnöklése alatt május 5-én tartotta meg közgyűlését, mely a következő lefolyású volt:

Kopeczek elnök rövid megnyitóját követően Fekete Károly felolvasta titkári jelentését, melyben lendületesen emlékezett meg az eddig kifejtett munkálkodásról. Megemlítette, hogy március 15-dikének népnünpélya alakjában való megtartása a magyar dalkör érdeme, de ezenkívül egy-egy dalestély rendezése által is igyekezett a magyar szellemet a város lakói közt terjeszteni. Meleg hangon emlékezett meg Pongrácz Imre volt elnökről, kit a halál az örök életbe szolgált, s aki 100 koronát hagyományozott a dalkörnek. A szépen kidolgozott titkári jelentésre legközelebb visszatérünk még. — Szijártó Ferenc pénztáros az egyesület 1903. évi anyagi helyzetéről számolt be. Bevétele volt 757.02 korona, kiadás 536.91 K., s így az 1904. év javára 220 K. 11 fillér maradt. A számadásokat Nobl Mór és Lázár Gyula megvizsgálták, azokat teljesen rendben levőknek találták, miért is a közgyűlés a pénztárosnak a fölmentvényt megadta. A szertárról ugyancsak Szijártó Ferenc számolt be, több ének- és színdarab beszerzéséről tevén jelentést. — A tisztviselők ezen jelentései után Kopeczek elnök hosszabb beszédben megköszönvén az eddig beléhelyezett bizalmat, amelyet tehetsége szerint kiérdemelni igyekezett, a maga, tisztársai és a választmány nevében állásáról lemondott.

A tisztújítás Würsching Frigyes korelnök vezetése alatt ejtett meg. Würsching szép szavakban mutatott rá azon lendületre, mely a magyar dalkör életében az utolsó időkben észlelhető. Nem tartaná helyesnek, ha a dalkör ebből a kerékvágásból új tisztviselők választása által kiköszöntetnék, s teljes meggyőződésével ajánlja a közgyűlésnek, hogy elnöknek újból Kopeczek Ferenc választassék meg. Az általános hozzájárulás után Kopeczek kijelentette, hogy az elnöki állást különböző okok miatt nem fogadhatja el. Visszautasításról azonban a közgyűlés hallani sem akart, mire Kopeczek az elnökséget újból elfogadta.

A többi tisztviselő és választmányi tag állás betöltése gyorsan és szintén egyhangulag történt. Alelnök Mihalik Sándor; titkár: Fekete Károly; pénzeszertáros: Szijártó Ferenc. Választmányba választottak: a pártoló tagok közül: Chrenóczy Nagy Antal, Koch Mihály, Ritter Károly, Tompa Károly, Würsching Frigyes. A működők közül: Gáspárdy Aladár (új), Lázár Gyula, Komjáthy Sándor (új), Orelli Zoltán, Siposs József.

Hosszabb vita fejlődött ki a karmesteri állás betöltése, illetőleg ennek díjazása tárgyában; végre is kimondatott, hogy a megválasztandó karmester ezen túl nem havi fizetést kap, hanem a közgyűlés fog neki évről-évre a körülmények-

nek megfelelő tiszteletdíjat megszavazni. Ennek kimondása után karmesterré újból Smicheus Jánost választották meg.

Ezután a jövő évi költségvetést és működési programot állapították meg. Októberig nyári szünetet tart a dalkör.

Kiemelésre méltónak tartjuk, hogy a közgyűlés is magáévá tette a választmány azon tervét, hogy a dalkör egy állandó műkedvelői társasággal egészítse ki magát. E műkedvelői társaság egyik ága, melynek vezetőjéül Ritter Károlyné úrnőt sikerült megnyerni, a kisebb színművek kultiválását tűzte maga elé célul, a másik ága, melynek vezetésére dr. Székely Mihályné úrnő kérésére föl, a kisebb operette-szerű darabok előadása által mozdítaná elő a dalkör magasabb célját. E műkedvelői társaság részére házi-rendet fognak kidolgozni. — Kimondotta végre a közgyűlés azt is, hogy tiszta jövedelmének 75%-át mindenkor a „Magyar ház“ javára fogja tőkésíteni. Ezzel közgyűlés véget ért.

Oltás, újraoltás. Dr. Nagy Sándor községi orvos helyettes az állami iskolában máj. 7-én 191 elemi-, 43 polg. iskolai tanuló, a vasuttelepi iskolánál máj. 11-én 16, összesen 250 tanuló újraoltott. Május 10-ikén pedig a község házában a kisdedeket oltotta be.

Kocsi összeütközés. F. hó 5-én este 8 óra után Uzon zsupáneki molnár a Korona-úton oly erővel neki hajtott szekerekkel Klein Henrik egy fogatu kocsijának, hogy rúdja Klein lovának szügyébe mintegy 30 cm-nyire behatolt. Oly nagy mérvű volt a seb, hogy a helyszínére hívott Orelli Zoltán állatorvos a bajon nem segíthetett. A ló elpusztult. Ugy értesültünk, hogy Uzon szekeren nem volt lámpa, s ő maga sem volt tükéletesen józan. A dolognak bíróság előtt folytatása van.

Idegen forgalmunk. F. hó 6-án a turn-szeverini Traján lyceum 7 tanára és igazgatója kereste fel városunkat. Névszerint: Hergót M. igazgató, Chiriac V., Marinescu H., Constantinov E., Armasu C., Heret V. és Catopolu J. tanárok. Megtekintették az állami iskola összes helyiségeit, s városkánk érdekességeit. A helybeli tantestületet viszonzni akarván azon vendégszeretetet, a melyben a turnszeverini tanárok őket 2 év előtti átrándulásuk alkalmával fogadták, tiszteletükre a Schweizer-szállóban esti összejövetelt rendeztek, a melyhez a tantestület tagjain kívül társadalmunk más tagjai is csatlakoztak. A 30 tagból álló társaság kedélyesen töltötte az estét. Másnap a turn-szeveriniek kocsin Drenkováig, onnan hajón haza utaztak. — F. hó 7-én a nagybecskereki gymnasium 25 növendéke volt nálunk Burget József és Majtényi tanárok vezetése alatt.

A román királyi család Aldunánkon. A román királyi család a szép májust egy teljesen familiáris jellegű kirándulásra használja föl, mely egész hétig tart és az Alduna beutazására szorítkozik. Az útnak politikai jelentősége egyáltalán nincs. A királyi család f. hó 9-én este indult el Bukarestből 3 szalon, 4 I-ső osztályú és 3 poggyász kocsiból álló külön vonaton, s 10-én d. e. 9:15 kor érkezett Turn-Szeverinbe. Turn-Szeverin előkelősége, a prefekt, polgármester, katonaság az ideiglenes peronná alakított s gazdagon díszített rakparton fogadták a királyi családot. A király innen a 100 m. távolságra álló „Ori-

entul“ nevű hajóra gyalogolt, mely gazdagon föl volt díszítve. Az Oriental Európában a legnagyobb és leggyorsabb járatu folyóvízi személyhajó. Az Orientalon volt: Károly király, Erzsébet királyné, a trónörökös és neje valamint ezek szép 9 és 11 éves Erzsébet és Károly nevű gyermekei. Kiséretüket képezték: a király és trónörökös szárnysegédei, a kis fiú és leány nevelője illetőleg nevelőnője, udvarmesternő, három udvarhölgy, a királyné titkára, egy udvarnagy és a szolgaszemélyzet. Az udvarhoz tartozó ezen személyzetet kívül ott volt még a miniszterelnök, a közlekedésügyi miniszter, a román hajózás vezérigazgatója: Saligni, igazgatója: Stefanescu, a monopolok igazgatója, egy tengerészeti hadnagy és 12 tengerész, akik az úton az őrséget képezik.

A hajó parancsnokai Serbul román felügyelő és Jovanelli kapitány voltak. A hajót kísérte még Pajus szeverini révkapitány.

Az Oriental kel. európai idő szerint d. e. 10 órakor (nálunk 9) indult el Turn-Szeverinből a Petru Rares és Severin román gőzösök kíséretében. Ez utóbbiakon csak a szorosán vett hajószemélyzet, egy újságíró és egy tiszt volt jelen. E hajók egyike a királyi hajó előtt, másika mögötte haladt.

A hajók úgy fel, mint le nem a Vaskapu-csatornán, hanem a régi Vaskapu-úton haladtak egész Grében hegyfokig. Megtekintették tehát a Vaskaput, Adakaleht, Orsovát, a Kazánt és Grébet, persze csak a hajóról. Orsova mellett d. e. 11 órakor haladtak el. A Dunaparttól nagyon sokan nézték a hajókat. Ozanic szállodás a hotelt magyar és román zászlókkal díszítette föl, s mozsár lövésekkel üdvözölte a királyi családot. A közönség is lelkes ovatióban részesítette őket. Ez láthatólag jól esett a királyi családnak, s a király folytonos szalutálással, a királyné pedig, aki fátyol borított szép fehér hajáról messziről fölismerhető volt, kendőlobogtatással köszönte meg közönségünk lelkes tüntetését. Közönségünknek különösen a gyönyörű trónörökösne s a 9 éves kedves Erzsébet ragadták meg figyelmüket.

Grébennél 2 órakor visszafordultak s 6 órára ismét Szeverinbe értek, a hol a király és trónörökös a hajógyárba mentek s ott egy ujonnan készült uszályt tekintettek meg. Aztán a várost szemléltek meg, s 7-kor a hajóra visszatértek. Másnap le fele hajóztak egész Szulnáig, a hova f. hó 16-án fognak érkezni. Lefele a Severin, Dunarea és egy patrol hajó kíséri.

Aldunánkon a hajó Tompa Károly magyar királyi hajózási felügyelő felügyelete mellett tette meg az utat, akit Károly király megszólításával többször kitüntetett s vele hosszasan beszélt. Tompa az udvari ebédre is hivatalos volt. A hajókormányt Bálint János és Taisan Szilárd magy. kir. zuhatagkalauzok kezelték.

KÖZGAZDASÁG.

Állatszemele. Szabó István járási m. kir. állatorvos e hó 9-én a községi előljárással közbejötté mellett tartotta meg Orsova községben a rendes tavaszi állatvizsgálatot. A szemle házról-házra járva történt, mely alkalommal az állatok között semmiféle ragályos betegség nem, de az állategészségügyi szabályok pontos betartása konstataltatott.

A legjobb hírnevű „Hinterseer-féle“ clacé-
kesztyűk egyedüli elárúsító helye.

Kick Nándor utódai

áruházának cégtulajdonosai:

Beitz és Schämmer

tisztelettel tudatják a n. é. közönséggel, hogy miután az üzlethelyiség renoválása illetőleg bővítése befejezést nyert, az üzlet átvétele alkalmából származó összes árúk, nevezetesen:

női ruhaszövetek, selyemszövetek, selyem-zephírek, delenek, levantinok, szaténok, cretonok, chiffonok, vásznak, bútorszövetek, matrackelmék, szőnyegek, szövet- és esipkefügönyök, — továbbá férfingek, kalapok, cipők, mindennemű divatárucikkek.

☞ meglepő olcsó árakon ☞
eladásra kerülnek.

Ujdonságok napernyőkben!

D-ús választék női-, férfi- és gyermekcipőkben.

Női- és úri legdivatosabb confection.